

A helyek arcvonásai

Szerkesztette:

Michalkó Gábor – Rátz Tamara – Donka Attila

Kodolányi János Egyetem
HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézet
Magyar Földrajzi Társaság
Székesfehérvár–Budapest, 2024

Fenntarthatóság és társadalmi felelősségvállalás a szállodaiparban

Jandzsó Alexa¹ – Péter Erzsébet²

Bevezetés

Az utóbbi időben a fenntarthatóság jelentős érdeklődést váltott ki szinte minden ágazatban, ez alól a szállodaipar sem kivétel. A szállodai szektoron belüli fenntarthatóság a környezetvédelem, a társadalmi elszámoltathatóság és a gazdasági fenntarthatóság beépítését jelenti a szálláshelyek napi működésébe. A körforgásos szemlélet megjelenése a szállodaiparban több tényezőnek tulajdonítható. Mindenekelőtt a környezeti problémák – például az éghajlatváltozás, az erőforrások kimerülése és a környezetszennyezés – iránti növekvő globális tudatosság ösztönözte a fenntartható gyakorlatok iránti igényt minden ágazatban, így a vendéglátásban is.

Kutatásunk fókuszában áll, hogy hazai és nemzetközi szállodák példáján bemutassuk, hogyan valósítható meg a 3R³-elv a szálláshelyek működtetése terén. Miként motíválható a vendég és a szállodai személyzet arra, hogy a zöld szemlélet és a körforgásos turizmus nagykövetői legyenek. A szállodák a COVID-19 járvány után nehéz helyzetbe kerültek, sajnos elmaradt a fellendülés a gazdasági válság következtében is. A szálloda- és vendéglátóipart ez meghatározó módon érintette, mert nemcsak az élelmiszer árak emelkedtek, de az energia és a gázárak is. A szállodáknak újabb intézkedéseket kellett bevezetniük, amik nagyban befolyásolták a működésüket.

Jelentősége van a hotelek életében a fenntarthatóságnak és a társadalmi felelősségvállalásnak is. A gazdasági környezet az elhúzódó válság miatt most kevésbé alkalmas a hosszútávú gondolkodásra, a fenntarthatósági szempontok figyelembevételére, azonban egyértelmű, hogy a környezettudatos szállodavezetésből, csökkentett fogyasztásból származó alacsonyabb költségek gazdasági előnyöket jelentenek a szállodáknak. Lényegesnek tartottuk a vizsgálatunk során az energiagazdálkodás, a külső környezet, a hulladékkezelés, a vízfelhasználás, a beszerzés és a biodiverzitás kérdéskörét vizsgálni. Napjainkban egyre inkább növekszik azon fogyasztók száma, akik számára fontos a környezeti terhelés csökkenése és előnyben részesítik a zöld termékek és szolgáltatások igénybevételét. A zöld fogyasztói réteg kialakulása a szállodaiparban is azt a felismerést hozta, hogy szükséges a zöld megoldások bevezetése és promótálása (Claver-Cortes et al. 2007).

1 egyetemi hallgató, Pannon Egyetem

2 egyetemi docens, Pannon Egyetem, peter.erszebet@pen.uni-pannon.hu

3 3R – reduce, recycle, reuse

A zöld működés a szállodák számára versenyelőnyt jelenthet, így meg tudják magukat különböztetni a többi szállodától, és javíthatják imázsukat, ugyanakkor csökkenthetik az energiafelhasználásukat és ezáltal a működési költségeiket (Manaktola–Jauhuri 2007).

1. Kutatási célok

A zalakarosi szállodák esettanulmányai kapcsán azt vizsgáltuk, hogy a fenntarthatóság és a körköröség miként teszi le a bélyegét a szállodaiparban. Célja, hogy feltárja azokat a tényezőket, amelyek az elfogadásukat ösztönzik, és hangsúlyozzák jelentőségüket. A cél az, hogy megvilágítsa a fenntartható kezdeményezések folyamatosan változó környezetét a szállodai szektoron belül azáltal, hogy megérti a gyakorlatok kihívásait, stratégiáit és hatásait.

2. Anyag és módszertan

A fenntarthatóság integrálása a szállodaiparba kulcsfontosságú, amelyet a környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági normák teljesítésének szükségessége motivál. A szállodák környezeti lábnyomuk csökkentésével aktívan hozzájárulnak a természeti erőforrások megőrzéséhez és a klímaváltozás mérsékléséhez.

Több olyan szállodát választottunk Zalakaroson, amelyek a nemzeti és nemzetközi fenntartható gyakorlatokat egyaránt alkalmazzák. Ezek a konkrét szállodák mélyreható esettanulmányként szolgáltak, lehetővé téve az előttük álló kihívások és az elért eredmények alapos vizsgálatát. Kvalitatív kutatásunkhoz strukturált interjúkat készítettünk 2023 nyarán zalakarosi szállodatulajdonosokkal, vezetőkkel és alkalmazottakkal (24 fővel), a hólabda módszer segítségével szisztematikusan gyűjtöttünk betekintést a fenntarthatósággal kapcsolatos tudatosságukba, attitűdjükbe és gyakorlataikba.

3. Fenntarthatósági törekvések jelentősége

Ahogy a turisták egyre tudatosabbá válnak fogyasztásuk környezeti hatásaival kapcsolatban, olyan szállásokat keresnek, amelyek összhangban állnak értékeikkel és a környezetbarát gyakorlatok iránti elkötelezettségükkel.

Az ENSZ az 1972-ben Stockholmban rendezett konferencián a megoldás keresése érdekében létrehozta a Brundtland-bizottságot⁴. Az első, korábbiakhoz képest meghatározó előrelépést a „Közös jövőnk” című jelentésük adta, mely 1987-ben jelent meg. Ebben fogalmazódott meg az ENSZ által ismert fenntartható fejlődés fogalma. A nemzeti szinten elfogadott, eredeti dokumentumban foglalt megfogalmazás szerint: „a fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő generációk esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék a szükségleteiket” (Simonyi–Zsótér 2020:57, Jandzsó 2023).

4 Környezet és Fejlődés Világbizottság

Li–Dong–Liu (2020), valamint Górgolas (2019) kutatásaikban rávilágítanak arra, hogy egy-egy térség ellenálló képességének erősödése fenntarthatóbbá teszi ugyan a települést, de a nagyobb fenntarthatóság nem feltétlenül teszi ellenállóbbá az adott turisztikai iparágat (Németh et al. 2023). A körkörös gazdaság keretrendszere nemcsak a nyersanyag-felhasználást csökkenti a rendszerben, hanem utakat teremt a fenntartható fogyasztás, a hulladékgazdálkodás és az innováció számára (Boix-Leipold 2018). Ezzel összefüggésben a szállodaipar sajátosságait kívánjuk megvizsgálni (Jandzso 2023).

4. Utazási szokások Zala vármegyében

Az elmúlt években hazánkban megváltoztak az utazási szokások. Egyre több magyar választja a két-három napos rövid utazásokat külföldre és belföldre egyaránt, valamint a jó ár-érték arányú kikapcsolódást.

Ennek az észrevehető csökkenésnek a kiváltó tényezője a COVID-19 világjárvány 2020-as kitérése. Ennek a jelenségnek a magyarázata a szálláshely-szolgáltatást kínáló egységek, elsősorban a szállodák elővigyázatossági intézkedésként történő szándékos bezárásában rejlik, amelynek célja a koronavírus terjedésének mérséklése. Ennek a körülménynek a következményei a vendéglátó ágazatra, különösen a szállodákra gyakorolt jelentős negatív hatásként nyilvánulnak meg.

Az 1. táblázat adatai pozitív tendenciát jeleznek mind a vendégek, mind a szálláshelyeken eltöltött éjszakák számában Zala vármegyében. A három évre vonatkozó adatok a turizmus konzisztens növekedését jelzik.

Az adatok azt mutatják, hogy a zalakarosi vendégek forgalmának negyedéves alakulása figyelemreméltó szezonális trendekkel, valamint a hazai és külföldi vendégek

1. táblázat 2021-2023 év vendégszámának és vendégéjszakák számának gyakorisága Zala vármegyében

	Vendégek száma a szálláshelyeken (ezer fő)	Vendégéjszakák száma a szálláshelyeken (ezer db)
2021 I. negyedév	5795	17853
2021 II. negyedév	84687	253103
2021 III. negyedév	264076	894749
2021 IV. negyedév	157368	468890
2022 I. negyedév	146450	404819
2022 II. negyedév	203665	611311
2022 III. negyedév	283790	929900
2022 IV. negyedév	172461	497476
2023 I. negyedév	133801	362187
2023 II. negyedév	200894	589197

Forrás: KSH, 2023

folyamatos hozzájárulásával dinamikus. Az adatok ingadozó mintára utalnak az összes vendégszámban, csúcstértekek láthatóak a 2021. és 2022. év harmadik negyedévében. A külföldi vendégek általában jelentős részét teszik ki a keresletnek, 2021 második és harmadik negyedévében, valamint 2022 harmadik negyedévében jelentős külföldi vendégszám alakult ki. A harmadik negyedévet évek óta összehasonlítva általánosságban nőtt a külföldi és a belföldi vendégek száma (2. táblázat).

2. táblázat 2021-2023. év külföldi és belföldi vendég számok alakulása Zalakaroson

	Vendégek száma a szálláshelyeken (ezer fő)	Külföldi vendégek száma a szálláshelyeken (ezer fő)	Belföldi vendégek száma a szálláshelyeken (ezer fő)
2021 I. negyedév	321	100	221
2021 II. negyedév	23 957	638	23 319
2021 III. negyedév	65 933	6624	59 309
2021 IV. negyedév	49 097	6140	42 957
2022 I. negyedév	49 413	6496	42 917
2022 II. negyedév	56 371	10 971	45 400
2022 III. negyedév	65 895	11 177	54 718
2022 IV. negyedév	49 522	10 674	38 848
2023 I. negyedév	39 399	5812	33 587
2023 II. negyedév	47 182	10 158	37 024

Forrás: KSH, 2023

5. Empirikus kutatás eredményei

5.1. NEMZETKÖZI PÉLDÁK A FENNTARTHATÓSÁGI GYAKORLATOK INTEGRÁLÁSÁVAL KAPCSOLATBAN

A környezeti fenntarthatóság a szállodaipar kritikus szempontja. A következőkben a szállodák előtt álló legfontosabb környezetvédelmi kihívásokat tárgyaljuk. A szállodák jelentős mennyiségű energiát fogyasztanak, ez a magas energiaigény hozzájárul az üvegházhatású gázok kibocsátásához és a környezet állapotának romlásához. Továbbá jelentős a víz felhasználás mennyisége is. A vízhiány és a környezeti hatások számos régióban kihívást jelentenek.

A Six Senses egy olyan luxushotel-márka, amelynek világszerte vannak ingatlanjai és amely hangsúlyt fektet a fenntartható gyakorlatokra. Kezdeményezéseik közé tartoznak: a vízvédelmi intézkedések, például esővízgyűjtés és fejlett szennyvíztisztító rendszerek; a megújuló energiaforrások integrálása, beleértve a napelemeket és a geotermikus energiát. Emellett a helyi közösségek bevonása a helyi kézművesekkel és gazdálkodókkal való partnerségek révén elősegítve a gazdasági szerepvállalást; a tengervédelmi programok és erőfeszítések a korallzátonyok védelmére és helyreállítására azokon a helyeken, ahol

a vállalat működik (www.sixsenses.com, 2023). E környezeti kihívások kezelésével és a fenntartható gyakorlatok bevezetésével a szállodák jelentősen csökkenthetik ökológiai lábnyomukat és hozzájárulhatnak a környezetvédelemhez.

5.2. HAZAI PÉLDÁK A FENNTARTHATÓSÁGI GYAKORLATOK INTEGRÁLÁSÁVAL KAPCSOLATBAN

A Hilton Budapest City különböző fenntarthatósági kezdeményezéseket valósított meg, többek között energiatakarékossági és víztakarékossági intézkedéseket. Ezenkívül a hulladékcsökkentési és újrahasznosítási programok, a környezetbarát közlekedési lehetőségek, például kerékpárkölszönzés és elektromos járműtöltő állomások, a közösségi szerepvállalás helyi partnerségek és jótékonyossági ügyek támogatása révén (www.hilton.com 2023) említendő.

A La Contessa Kastélyhotel Szilvásváradon már többször is elnyerte a Zöld Szálloda címet. A honlapjukon nyilvánosságra hozzák az érdemi információkat, itt ismertetik a céljaikat és eredményeiket, ezenfelül igyekeznek legitimizálni céljaikat és elmagyarázzák a vendégeiknek, hogy mit, miért és hogyan alakítottak át a szállodában azért, hogy hozzájáruljanak a fenntarthatósághoz (Grotte 2019). Kezdeményeseik közé tartozik az energiatakarékos fényforrások használta, hőcserélő rendszert alkalmazása, valamint odafigyelnek a zöld területek nagyságára és annak megóvására is (www.lacontessa.hu, 2023).

Ezek az esettanulmányok azt mutatják, hogy a fenntarthatóság sikeresen integrálható a szállodai működés különböző aspektusaiba az építéstől és az energiagazdálkodástól kezdve a hulladékcsökkentésen át a közösségi szerepvállalásig. A példák bemutatják, hogy a fenntartható kezdeményezések nemcsak a környezetvédelemhez járulnak hozzá, hanem fokozzák a vendégélményt, javítják a márka hírnevét és gazdasági előnyökkel járnak. A példák azt is megmutatják, hogy a fenntarthatósági gyakorlatok a magyarországi szállodák széles skáláján megtalálhatók a luxusszállodáktól a nemzetközi láncokig. Az egyes szállodák fenntarthatósági kezdeményezései terjedelmükben és megvalósításukban eltérőek lehetnek, de együttesen hozzájárulnak a környezeti hatások csökkentéséhez és a felelős turizmus előmozdításához az országban.

5.3. ZALA VÁRMEGYEI PÉLDÁK A FENNTARTHATÓSÁGI GYAKORLATOK INTEGRÁLÁSÁVAL KAPCSOLATBAN

5.3.1. A fenntarthatóság ápolása az István Parkhotel és Gasztrofarmon

A farm jelenleg vegyszermentes mezőgazdaságot folytat egy süllyesztett üvegházban („walipini”) és egy kis kertben, továbbá folyamatban van egy 1500 négyzetméteres, természetes energiára összpontosító üvegház építése. A „Tündérkertben” őshonos magyar gyümölcsfák találhatóak, a hozzá tartozó éttermet friss gyümölcssel és gyümölcslevekkel látják el, az ajándékboltot pedig tartósítószermentes termékekkel, például lekvárokkal és szörpökkel. A farmon több mint 1000 baromfiállomány található, amelyek a látogatók számára egy erre a célra kialakított sétányon keresztül érhetők el, és a baromfitenyésztéssel kapcsolatos oktatási intézményként szolgálnak. A tulajdonos országosan elismert gyógynövényparkot hozott létre, frissen betakarított fűszernövényeket használ a konyhában, és kerüli az olyan adalékanyagokat, mint a vegeta és

a nátrium-glutamát. E kezdeményezések célja, hogy a vendégek minőségi, önfenntartó alapanyagokhoz jussanak elősegítve a fenntarthatóságot és a környezettudatos mezőgazdasági gyakorlatot⁵.

5.3.2. A 7 Vezér Történelmi Kalandpark és Garabonciás Farm és az Aphrodite Hotel közötti szimbiotikus kapcsolat

A Zalakaros mellett található Garaboncia Farm a 7 Vezér Történelmi Kalandparkkal együttműködve átfogó, kikapcsolódást, szórakozást és oktatást ötvöző élményt kínál a családoknak. A farm a zalakarosi Aphrodite**** Hotel Venus*** superior szerves részét képezi, az étterem elsődleges alapanyagait szállítva. A farmon számos modern és hagyományos állat található, amelyek jólétüket a helyszínen termesztett növényekből származó természetes és egészséges táplálkozással biztosítják. A tanulmány a szállodaipar fenntarthatósági kezdeményezéseit tárgyalja, hangsúlyozva, hogy minden méretű szállodában hatékonyan integrálhatók az intézkedések, különös tekintettel a társadalmi fenntarthatóságra, a közösségi szerepvállalásra, az alkalmazottak jólétére és a kulturális örökség megőrzésére. A kutatás kiemeli e kezdeményezések pozitív hatását a helyi közösségekre, a vendégélményekre és a magyar szállodaipar általános fenntarthatóságára, különösen a Garaboncia Farm szerepére a felelős turizmus és a környezettudatosság előmozdításában⁶.

5.4. KVALITATÍV KUTATÁS EREDMÉNYEINEK BEMUTATÁSA

5.4.1. Strukturált interjúk értékelése

Strukturált interjúk során négy zalakarosi szálloda válaszait elemeztünk, amelyek válsághelyzetben eltérő stratégiát alkalmaztak. Mindegyik szállodában a vezérigazgatót vagy a tulajdonost és öt részlegvezetőt kérdeztünk meg, többek között az sales department, a health department and SPA-t (wellness részleg), a housekeepinget, a food & beverage-t és a Engineering and Maintenance-t (műszaki- karbantartó részleg).

Hogyan érintette a szállodát a válság?

Az első szóban forgó szálloda a Napfény Szálloda és Üdülési Szövetkezet, amely működésének teljes beszüntetésével szembesült. A második szálloda, a Hotel Karos Spa úgy döntött, hogy felfüggeszti apartmanháza működtetését, miközben fenntartja üzleti tevékenységének egyéb aspektusait. A harmadik szálloda, a MenDan Magic Spa & Wellness Hotel megszakítás nélkül folytatta működését. Végül a negyedik szálloda, a Hunguest Hotel Freya a zalakarosi gyógyfürdőhöz való kötődésére támaszkodott a további működésben, mivel hiányoztak a házon belüli gyógy- és wellness-létesítmények.

Mindegyik vizsgált szállodát gazdaságilag rosszul érintette a COVID-19 járvány a bezárások és elbocsátások miatt. Ezután pedig a rezsiköltségek emelkedése nehezítette meg a működésüket. Valamelyik bezárt, vagy csak részlegesen zárt be, de van amelyiknek egy másik szolgáltató egység nyitva tartásától függött a működése.

5 www.istvanhotel.hu 2023.

6 www.hotelvenus.hu 2023

Mit csinálnak a leselejtezett bútorokkal?

A kiselejtezett bútorok szállodákban való felhasználása fenntartható és költséghatékony megközelítés lehet a belsőépítészetben és a lakberendezésben. A kiselejtezett bútorok felújíthatók vagy kreatívan átalakíthatók, hogy illeszkedjenek a szálloda esztétikai és design-koncepciójához. Ez nemcsak a környezeti felelősségvállaláshoz járul hozzá, hanem karaktert és egyediséget ad a szálloda dekorációjához. Gyakran költségkímélőbb is lehet, mint új bútorok vásárlása, így vonzó lehetőség a szállodatulajdonosok számára, akik egyensúlyba kívánják hozni a fenntarthatóságot a megfizethetőséggel. A leselejtezett bútorokat karitatívan használják fel, tehát felajánlják oktatási intézményeknek, szociális otthonoknak, vagy lehetőséget adnak a dolgozóknak a megvételre.

Talajvíz alapú klímarendszer megoldható lenne?

A szállodákban a talajvíz alapú klímarendszerek innovatív és fenntartható megoldások a beltéri hőmérséklet és a levegő minőségének kezelésére. Ezek a rendszerek a Föld természetes termikus tulajdonságait használják fel a szálloda hőmérsékletének szabályozására, ami fűtési és hűtési előnyöket is kínál. Ennek ellenére a vizsgált szállodák közül csak két ház használja, kettő viszont nem.

Használják víztakarékos készüléket?

A szállodákban lévő víztakarékos berendezések döntő szerepet játszanak ennek az értékes erőforrásnak a megőrzésében és az üzemeltetési költségek csökkentésében. Ezeket az eszközöket úgy tervezték, hogy a vendégek kényelmének megőrzése mellett minimálisra csökkentsék a vízpazarlást. A vizsgált szállodák mindegyike használ víztakarékos készüléket. Például a vízcsapok víztakarékosok vagy éppen a medencék visszaforgatók.

Használják mozgásérzékelős világítást?

A szállodák mozgásérzékelős világítása praktikus és energiatakarékos megoldás a vendégek kényelmének fokozására. A közös helyiségekben és folyosókon hozzájárulhat az energiamegtakarításhoz azáltal, hogy biztosítja, a lámpák csak akkor kapcsoljanak be, ha emberek vannak jelen. Valamint ezeken felül energiatakarékos égőket használnak és a közösségi előterekben mozgásérzékelőket.

Hőtermikus fűtés megoldható a hotel területén?

A modern szállodák gyakran alkalmaznak energiatakarékos technológiákat, például programozható termosztátokat és zónás fűtést, hogy optimalizálják az energiafogyasztást és csökkentsék az üzemeltetési költségeket, miközben minimalizálják a környezeti lábnyomot. Ez a megközelítés összhangban van a vendéglátóiparnak a vendéglégedettségre és a fenntarthatóságra helyezett hangsúlyával, így a termikus fűtés a szállodák értékes funkciója. A megkérdezett szállodák közül egy jelenleg is használja a hőtermikus fűtést, a többi szállodánál pedig van lehetőség a kialakítására. A kialakítást akadályozó tényező az, hogy magas a beruházási költség a megtérülési idő mellett.

Használják napelemet mint megújuló erőforrást? Mire hasznosítják?

A szállodákban elhelyezett napelemek fenntartható és környezetbarát energiaforrásként szolgálnak. A nap erejének hasznosításával a szállodák villamosenergiát és vizet melegíthetnek, csökkentve a hagyományos energiaforrásoktól való függőségüket és az üzemeltetési költségeket. Napelemet két szálloda használ, a másik kettő esetén kiépítés alatt áll. Az áramellátás egy részét a napelemekből nyert energiából szeretnék fedezni.

Szelektíven gyűjtik a szemetet?

A szállodákban a szelektív hulladékgyűjtés egy fenntartható hulladékkezelési gyakorlat, amely magában foglalja a különféle hulladékok válogatását és újrahasznosítását. Ez a környezetbarát megközelítés nemcsak a hulladéklerakókba kerülő hulladék mennyiségét csökkenti, hanem minimalizálja a szálloda működésének környezeti hatását is. A vizsgált szállodák visszaváltható üveget használnak, valamint a papírt is külön gyűjtik. Az elektronikus hulladékot is szelektálják és egy szerződött céggel elszállítatják. A veszélyes hulladékot pedig az ADR-előírások (Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Megállapodás) alapján gyűjtik és szállítják el.

Klimatizáltak a közösségi helyiségek?

A szállodákban a légkondicionálás olyan kritikus szolgáltatás, amely jelentősen hozzájárul a vendégek kényelméhez és elégedettségéhez. A légkondicionálás létfontosságú szolgáltatás, amely fokozza a vendégek kényelmét és jóllétét, hozzájárulva a kellemesebb és pihentetőbb tartózkodáshoz. Ez egy olyan szolgáltatás, amelyet a modern utazók elvárnak, és jelentősen befolyásolja a szállodai élményekkel kapcsolatos általános elégedettségüket. A közös helyiségeket a 4*-os szállodákban teljesen klimatizálják, míg a 3*-os szállodákban csak részben.

Előnyben részesítik a helyi termelőket az alapanyag rendeléskor?

Az összetevők helyi termelőktől való rendelése a szállodákban fenntartható és előnyös gyakorlat, amely mind a szálloda, mind a helyi közösség számára előnyös. A helyi alapanyagok beépítése a szállodai menübe nem csak felelősségteljes és környezetbarát gyakorlat, hanem lehetőség arra is, hogy egyedi, regionális ihletésű ételeket kínáljunk, amelyek megkülönböztetik a szállodát a versenytárs vendéglátóipartól. Mindegyik szálloda előnyben részesítené a helyi termelőket, de tekintve, hogy nem tudnak akkora mennyiségben rendelni, mint amire a szállodának szüksége lenne, ezért csak olyan dolgokat rendelnek tőlük, mint például méz, tőkmagolaj. Bizonyos esetekben az ár is befolyásoló tényező.

Hogyan kezelik az ételmaradékot?

Az élelmiszer-hulladék kezelése a szállodákban a felelős és fenntartható vendéglátás kritikus faktora. Jellemzőbb, hogy összegyűjtik és elszállítatják, de ami alkalmas emberi fogyasztásra azt felajánlják a dolgozóknak, hogy egyenek belőle és csak utána kezelik ételhulladékként.

Mekkora tányérokat helyeznek ki az étkezésekkor?

A kistányérok használata a szállodákban egy kulináris trend, amely számos előnnyel jár. Ezek a kisebb adagok arra ösztönzik a vendégeket, hogy étkezés közben különféle ízeket és ételeket kóstoljanak meg, így változatosabb és interaktívabb étkezési élményt nyújtanak. A kistányérok csökkenthetik az ételpazarlást is, hiszen a vendégek étvágyuk szerint rendelhetnek, így minimalizálva az el nem fogyasztott maradékok valószínűségét. Jellemzőbb, hogy a standard méretű tányérokat használják, de az egyik 4*-os szálloda ennél kisebbet használ annak érdekében, hogy kevesebb étel kerüljön a szemétkébe.

Használják egyszer használatos műanyagot?

Az egyszer használatos műanyagok elhagyása a szállodákban jelentős és pozitív lépés a vendéglátóipar környezeti hatásainak csökkentése felé. Az egyszer használatos műanyagok, mint például a műanyag szívószálak, vizes palackok és piperecikkek-tartályok, jelentős mértékben hozzájárulnak a műanyagszennyezéshez és az ökoszisztémák károsodásához. A szállodák mint e cikkek fő fogyasztói döntő szerepet játszanak a probléma megoldásában. Két szálloda nem használ egyáltalán egyszerhasználatos műanyagot, míg a másik kettő igen. De ezt a mennyiséget is próbálják minimalizálni.

Milyen tisztítószert használnak?

A vegyszermentes tisztítószerek használata nemcsak az egészségesebb és környezettudatosabb szállodai környezet iránti elkötelezettséget mutatja, hanem a vendéglátóiparban a változó vendéglátásokhoz és szabályozási követelményekhez is igazodik. Többféle tisztítószert is használnak. Többek között általános tisztítószereket, de az egyik szálloda használ környezetbarát tisztítószereket is. Ez a szálloda ezen kívül arra is figyel, hogy vegyszermentes tisztítószert használjon. A másik pedig vegyesen használja a vegyszeres és vegyszermentes tisztítószert.

Hogyan válhat költséghatékony a mosás?

A mosodai műveletek optimalizálásával a szállodák egyensúlyt tudnak elérni a magas minőségű ágynemű szabványok és a költséghatékony gyakorlatok között, ami végső soron javítja a létesítmény általános pénzügyi teljesítményét. Az egyik legjobb megoldás, ha a szálloda saját mosodával rendelkezik. De ha erre nincs lehetőség, akkor korszerű gépekkel, megfelelő mosógép beállításokkal, optimális víz hőfok és mosószer mennyiség használatával tudnak hozzájárulni a környezet megóvásához.

Összességében a kutatás betekintést nyújt a szállodák válságkezelési stratégiáiba, gazdasági hatásaiba és a környezetileg fenntartható gyakorlatok iránti elkötelezettségükbe a kihívásokkal teli időkben.

5.4.2. Eredményekhez kapcsolódó SWOT-analízis

A fenntartható gyakorlatok megvalósítása során három fő erősséget emeltünk ki. Először is az olyan intézkedések elfogadása, mint az energiahatékony világítás és a víztakarékos rendszerek jelentős és hosszú távú költségmegtakarítást eredményezhet. Másodsor

a fenntartható gyakorlatok beépítése versenyelőnyt biztosít a szállodáknak azáltal, hogy megkülönbözteti őket a versenytársaktól, és vonzó a környezettudatos utazók számára. Végül a fenntarthatóság elfogadása javíthatja a szálloda imázsát, társadalmilag felelős ügyfeleket vonzhat és a pozitív hírnév révén növelheti a vásárlói hűséget (3. táblázat).

3. táblázat *Eredményekhez kapcsolódó SWOT analízis*

Erősségek:	Gyengeségek:
– Költségmegtakarítás	– Növekvő piaci kereslet
– Versenyelőny	– Partnerségek és együttműködések
– Pozitív márkaimázs	– Innováció és technológia
Lehetőségek:	Veszélyek:
– Magas kezdeti beruházás	– Intenzív verseny
– Operatív kihívások	– Változó szabályozások
– Korlátozott fogyasztói kereslet	– Zöldmosás

Forrás: Saját szerkesztés

Három gyengeséget vázoltunk fel a fenntartható gyakorlatok szállodaiparban való megvalósításával kapcsolatban. Először is potenciális kihívást jelenthet a magas kezdeti beruházási igény, különösen a korlátozott pénzügyi forrásokkal rendelkező szállodák esetében. Másodsor a fenntarthatóság beépítése működési kihívásokat jelenthet, beleértve a folyamatok kiigazítását, a személyzet képzését és karbantartását, ami logisztikai és irányítási problémákat vet fel. Végül a fenntartható szállodák iránti kereslet, bár növekszik, továbbra is korlátozott lehet a hagyományos szálláshelyekhez képest, ami potenciálisan befolyásolja a fenntartható gyakorlatokat alkalmazó szállodák befektetéseinek megtérülését.

Három lehetőséget azonosítottunk a szállodák számára a fenntarthatóság összefüggésében. Először is egyre nagyobb a piaci kereslet a fenntartható szálláshelyek iránt, amelyek lehetőséget biztosítanak a szállodáknak arra, hogy szélesebb vendégkört vonzanak magukhoz. Másodsor a szállodák kiaknázzhatják a fenntartható beszállítókkal, helyi közösségekkel és környezetvédelmi szervezetekkel kialakított partnerségeket és együttműködésekkel, hogy megerősítsék fenntarthatósági kezdeményezéseiket és kölcsönösen előnyös kapcsolatokat alakítsanak ki. Végül a technológiai fejlődés lehetőséget kínál a szállodáknak fenntartható megoldások megvalósítására, beleértve az intelligens energiagazdálkodási rendszereket, a megújuló energiaforrásokat és a hulladékcsökkentési technológiákat.

A szállodákat fenyegető veszélyek közül hármat vázoltunk fel a fenntarthatósággal összefüggésben. Először is a fenntartható szállodák közötti erősödő verseny folyamatos fejlesztést és differenciálást tehet szükségessé a versenyelőny megőrzése érdekében. Másodsor a szállodák azzal a kihívással néznek szembe, hogy naprakészek maradjanak és fenntarthatósági besorolásaikat hozzáigazítsák a fejlődő szabványokhoz. Végül fennáll a zöldmosás veszélye, amikor a fenntarthatóságra vonatkozó hamis állítások ronthatják a fogyasztói bizalmat és alááshatják a valóban fenntartható szállodák hitelességét.

Következtetések

A tanulmány alapos vizsgálatot végez a globális szállodaiipar fenntarthatóságáról bemutatva a világ különböző intézményeiből származó példákat. Hangsúlyozza a környezeti kihívásokat, különösen az energia-, víz- és hulladékgazdálkodás területén nemzetközi és hazai esettanulmányokból egyaránt betekintést nyerve. A kutatás a társadalmi fenntarthatósággal foglalkozik, a közösségi elkötelezettségre és az alkalmazottak jóllétére helyezve a hangsúlyt. Zala megyei helyi esetek példázják a fenntarthatósági kezdeményezések közösségekre és vendégélményekre gyakorolt pozitív eredményeit. Kvalitatív kutatásokon keresztül válságkezelési stratégiákat tárnak fel bemutatva a gazdasági kihívásokat és a fenntartható gyakorlatok átvételének eltéréseit. A 4 csillagos szállodákban végzett kvantitatív kutatások rögzítik a vendégek véleményét a fenntarthatósággal kapcsolatban, feltárják a demográfiai egyenlőtlenségeket, az utazási motivációkat, a szálláspreferenciákat befolyásoló tényezőket és a fenntartható gyakorlatokkal kapcsolatos attitűdöket. A fenntarthatósági attitűdők optimista tendenciája ellenére a tanulmány feltár egy tudásbeli hiányosságot, amely rávilágít a tudatosítás és az oktatási kezdeményezések szükségességére. A fenntarthatósági akadályok magukban foglalják a vendégek habozását a prémium fizetése iránt, a piaci részesedéssel kapcsolatos lehetséges kihívásokat, valamint a fenntarthatóság és a vendégek elégedettsége közötti bonyolult egyensúlyt. Az eredmények megerősítik a fenntarthatóság sikeres asszimilációját a szállodákban, javítják a vendégek élményeit, erősítik a márka hírnevét, elősegítik a gazdasági előnyöket és előmozdítják a felelős turizmust.

Irodalom

- Boix, A. P. –Leipold, S. (2018): Circular economy in cities: Reviewing how environmental research aligns with local practices. *Journal of Cleaner Production* (195): 1270–1281.
- Claver-Cortés, E. –Molina-Azorin, J. –Pereira-Moliner, J. –López-Gamero, M. D. (2007): Environmental Strategies and Their Impact on Hotel Performance. *Journal of Sustainable Tourism* (15): 663–679.
- Górgolas, P. (2019): Estrategias de actuación para la promoción de una ecociudad: una experiencia marroquí. El caso de estudio de la comuna Benslimane. En: C.D. Tomás Medina (Ed.): *Sevilla*. Sevilla: DUOT. Departamento de Urbanística y Ordenación del Territorio. Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Sevilla, pp. 24–56.
- Grotte J. –Lukács R. (2019): Zöld marketing és e-turizmus trendek a szállodaiiparban. *Annales Tomus* 12(12): 159–174
- Jandzsó A. –Péter E. (2023): Fenntarthatósági gyakorlatok a nemzeti és hazai szállodák példáján. *XXIX. Ifjúsági Tudományos Fórum Konferenciakötet*. Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Georgikon Campus, pp. 107–111.
- Jandzsó A. (2023): Körforgásos szemlélet és fenntartható kezdeményezések feltárása a szállodai szektorban. *Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Kar Tudományos Diákköri Konferencia 2023*. Fenntartható felelősség tagozat, pp. 1–43.

- Li, T.–Dong, Y.–Liu, Z. (2020): A review of social-ecological system resilience: Mechanism, assessment and management. *Science of the Total Environment* (723): 138113.
- Manaktola, K.–Jauhari, V. (2007): Exploring consumer attitude and behaviour towards green practices in the lodging industry in India. *International Journal of Contemporary Hospitality Management* 19(5): 364–377.
- Németh K.–Bai A.–Dobozi E.–Gabnai Z.–Péter E. (2023): Körforgásos gazdasági modell alapú városkonceptió, különös tekintettel a kis- és középvárosokra. *Tér és Társadalom* 37(2): 62–81.
- Simonyi P.–Zsótér B. (2020): Fenntartható fejlődés, a fenntarthatóság értelmezési kérdései a megvalósítás érdekében, *Jelenkori társadalmi és gazdasági folyamatok* 15(1-2): 55–67.

Online források

- www.istvanhotel.hu (2023): *Farm*, <https://www.istvanhotel.hu/farm> (letöltve: 2023. 10. 10.)
- www.hilton.com (2023): *Célutazás*, <https://esg.hilton.com/> (letöltve: 2023. 05. 24.)
- www.hotelvenus.hu (2023): *Farm és Kalandpark*, <https://hotelvenus.hu/programok/farm-kalandpark/> (letöltve: 2023. 10. 10.)
- www.lacontessa.hu (2023): *Zöld Szálloda*, <https://lacontessa.hu/zold-szalloda/> (letöltve: 2023. 05. 22.)
- www.sixsenses.com (2023): *Sustainability*, <https://www.sixsenses.com/en/sustainability> (letöltve: 2023. 05. 22.)
- www.spabook.net (2023): *Átalakultak az utazási szokások, a 2-3 napos utak a leggyakoribbak, 2022* <https://spabook.net/blog/blog-hu/atalakultak-utazasi-szokasok-rovid-utak-leggyakoribbak-bonusz-brigad-felmeres/> (letöltve: 2023. 09. 30.)